

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

PROJEKTLIGJ

Nr. ____/2019

“PËR

**DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 35/2016 “PËR TË DREJTAT E
AUTORIT DHE TË DREJTAT E TJERA TË LIDHURA ME TO”**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave, Kuvendi i Republikës së Shqipërisë

V E N D O S I:

Në ligjin nr. 35/2016 "Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to",¹ bëhen shtesat dhe ndryshimet, si më poshtë vijon:

Neni 1

Pas nenit 16 shtohet neni 16/1, 16/2, dhe 16/3 si me poshte:

“Neni 16/1

Veprat pa autor

1. “Vepër pa autor” konsiderohet vepra kur, pas kryerjes dhe dokumentimit të një kërkimi shterues në kuptim të nenit 16/2, asnjë nga autorët ose bashkëautorët e një vepre nuk është identifikuar, nëse autori ose një a më shumë bashkëautorë të veprës janë identifikuar por asnjërit prej tyre nuk i dihet vendndodhja.
2. Nëse, pas kryerjes dhe dokumentimit të kërkimit shterues në kuptim të këtij ligji, jo të gjithë bashkëautorët e një vepre janë identifikuar ose nëse janë identifikuar dhe u dihet vendndodhja, zbatohet neni 75/1 dhe 75/2, i këtij ligji. Kjo pikë e këtij neni zbatohet vetëm nëse të gjithë bashkëautorët e identifikuar dhe që u dihet adresa kanë lëshuar autorizimin e tyre për riprodhimin dhe vënien në dispozicion të publikut për një vepër të tillë, sipas parashikimeve të nenit 75/1 të këtij ligji. Të drejtat e bashkëautorëve të identifikuar dhe që u dihet vendndodhja do të mbeten të pa cenuara.
3. Pika 1 dhe 2 e këtij neni zbatohen për:

¹ Ky ligj perafrohet pjesërisht

- a) vepra të botuara në formën e librave, gazetave, revistave ose shkrimeve të tjera të përfshira në koleksionet e bibliotekave që janë të aksesueshme nga publiku, të institucioneve arsimore dhe muzeve, të personave të tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, si dhe në koleksionet e arkivave ose të institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale;
 - b) veprat kinematografike ose vepra të tjera audiovizuale të përfshira në koleksionet e institucioneve që janë të aksesueshme nga publiku, të institucioneve arsimore dhe muzeve, të personave të tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, si dhe në koleksionet e arkivave ose të institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale;
 - c) veprat kinematografike ose vepra të tjera audiovizuale të prodhuara nga Ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv (OSHMA) deri në 31 dhjetor 2002 të cilat janë të mbrojtura nga e drejta e autorit dhe që gjenden në arkivat e tyre publikohen për herë të parë në Republikën e Shqipërisë ose, në mungesë të publikimit, transmetohen për herë të parë në Republikën e Shqipërisë.
4. Pika 1 dhe 2 të këtij neni zbatohen gjithashtu për veprat e parashikuara në pikën 3 të këtij neni, të cilat nuk janë publikuar ose transmetuar ndonjëherë, por që për herë të parë janë bërë të njohura në publik nga bibliotekat që aksesohen nga publiku, institucionet arsimore ose muzetë, persona të tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, arkivat, institucionet arkivore filmike ose audiovizuale dhe ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv OSHMA, krijuar në Republikën e Shqipërisë, vetëm me pëlqimin e autorëve, me kushtin që, në mënyrë të arsyeshme, të mendohet se autorët e këtyre veprave nuk do të kundërshtojnë përdorimin e referuar në nenin 75/1 dhe 75/2 të këtij ligji.
 5. Pika 1 dhe 2 të këtij neni do të zbatohen gjithashtu për veprat që janë përfshirë/integruar ose që janë pjesë përbërëse e veprave të përmendura në pikat 3 dhe 4 të këtij neni.
 6. Autori ose bashkëautori i veprës, që sipas pikave 1 deri në 5 të këtij neni konsiderohet një vepër pa autor, në çdo kohë, mund të përfundojë, statusin e veprës pa autor në lidhje me të drejtat e tij.
 7. Një vepër që konsiderohet vepër pa autor në përputhje me ligjin e çdo shteti anëtar të Bashkimit Evropian do të konsiderohet gjithashtu një vepër pa autor edhe në Republikën e Shqipërisë, pa qenë nevoja për të kryer procedurën e kërkimit shterues, të parashikuar në nenin 16/2 të këtij ligji. E njëjta gjë do të zbatohet *mutatis mutandis* për veprat e bashkëautorëve të cilat janë krijuar në një shtet tjetër anëtar të Bashkimit Evropian dhe gëzojnë statusin “Vepër pa autor”, sepse jo të gjithë bashkëautorët janë identifikuar apo u dihet vendndodhja, vetëm në lidhje me pjesët e tyre takuese.
 8. Prezumimi i autorësisë tek veprat pa autor dhe ushtrimi i së drejtës së autorit, anonim apo pseudonym, zbatohet për sa kohë nuk bie në kundërshtim me parashikimet e këtij neni.

Neni 16/2

Kërkimi shterues me qëllim dhënien e statusit të veprave pa autor dhe dokumentimi i informacionit

1. Bibliotekat me akses publik, institucionet arsimore ose muzetë, personat e tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, arkivat, institucionet arkivore filmike ose audiovizuale dhe ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv, OSHMA që janë krijuar në Republikën e Shqipërisë, për qëllimin e identifikimit ose gjetjes së vendodhjes së autorëve ose

bashkëautorëve ose dhënies së statusit të veprave pa autor, respektivisht, kryejnë në mirëbesim një kërkim shterues për çdo vepër. Kërkimi shterues kryhet përpara përdorimit të veprës, duke kërkuar tek burimet që janë të përshtatshme për kategorinë përkatëse të veprave.

2. Në rast se evidentohet që informacioni përkatës mbi mbajtësit e të drejtës gjendet në shtete të tjera, kërkimi shterues, për aq sa është e mundur do të shtrihet edhe tek burimet e informacionit që gjenden në ato shtete.

Neni 16/3

Burimet e kërkimit shterues

1. Burimet e përshtatshme sipas këtij neni janë:

- a) Për librat e botuar:

- i. **Depozitimet e kopjeve të detyruara**, në veçanti i bibliografisë kombëtare, katalogëve të bibliotekave, leksioneve biografike, të dosjeve dhe të bazave të të dhënave bibliografike të mbajtura nga bibliotekat dhe institucionet e tjera;
- ii. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i mbajtur nga institucionet arkivore, shoqatat e botuesve dhe autorëve në Republikën e Shqipërisë;
- iii. bazat e të dhënave ekzistuese dhe regjistrat nga shkrimtarët, artistët dhe mbajtësit e tyre të të drejtave së autorit, ISBN (International Standard Book Number) dhe bazat e të dhënave që listojnë libra për printim;
- iv. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive përkatëse të administrimit kolektiv, në veçanti agjencia e administrimit kolektiv për të drejtat e riprodhimit;
- v. burime që integrojnë bazat e të dhënave dhe regjistrave të shumëfishtë, duke përfshirë Bibliotekën Botërore Digjitale (Ëorld Digital Library) dhe Regjistrat e të Drejtave të Informacionit dhe Veprave pa Autor – ARROË) si dhe Portalin Online Europeana.
- vi. burime që tregojnë bazat e të dhënave, informacion dhe koleksione nga organizata dhe autoritete ndërkombëtare partnere të bibliotekave.

- b) Për gazetatat, revistat, ditaret dhe periodikët:

- i. ISSN (International Standard Serial Number) për botime periodike;
- ii. indekset dhe katalogët nga fondet bibliotekare dhe koleksionet;
- iii. depozitimet e kopjeve të detyruara, në veçanti nga bibliografisë kombëtare të veçanta;
- iv. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i mbajtur nga institucionet arkivore, nga shoqatat e botuesve, autorëve dhe gazetarëve në Republikën e Shqipërisë;
- v. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive përkatëse të administrimit kolektiv, në veçanti agjencia e administrimit kolektiv për të drejtat e riprodhimit;
- vi. leksionet biografike;

- c) Për veprat e artit pamor, përfshirë artet e bukura, fotografinë, ilustrimin, dizajnin, arkitekturën, skicat, krijimet hartografike:

- i. burimet e referuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni;
- ii. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive përkatëse të administrimit kolektiv, në veçanti agjencia e administrimit kolektiv për veprat e arteve pamore dhe ajo për të drejtat e riprodhimit;

- iii. sipas rastit, bazat e të dhënave të organizatave dhe institucioneve arkivore dhe të fotografisë.
- d) Për veprat audiovizuale, shfaqjet, veprat e vendosura në fonograme dhe videograme:
- i. Depozitim ligjor;
 - ii. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i mbajtur nga agjencitë kolektive të prodhuesve në Republikën e Shqipërisë;
 - iii. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale dhe bibliotekave kombëtare;
 - iv. bazat e të dhënave me standardet përkatëse dhe identifikues si mund të jetë Standardi Ndërkombëtar Audiovizual për materialin audioviziv, Kodi Ndërkombëtar i Veprës Muzikore për veprat muzikore dhe Kodi Ndërkombëtar i Regjistrimit Standard për fonograme;
 - v. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive përkatëse të administrimit kolektiv, në veçanti për autorët, interpretuesit, prodhuesit e fonogramit dhe prodhuesit audiovizualë;
 - vi. shënime dhe informacione të tjera që paraqiten në materialin e veprës ose në lëndën e paketimit të të drejtave të lidhura;
 - vii. bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i organizatave të tjera përkatëse që përfaqësojnë një kategori të veçantë të mbajtësve të të drejtave.
2. Një kërkim shterues kryhet nëse vepra është botuar për herë të parë ose, në mungesë të botimit, transmetuar për herë të parë në Republikën e Shqipërisë. Një kërkim shterues për veprat kinematografike dhe veprat e tjera audiovizive do të kryhet, nëse prodhuesi i filmit ka selinë e tij kryesore të biznesit ose vendbanimin e përhershëm në Republikën e Shqipërisë. Një kërkim shterues për veprat e parashikuara në nenin 16/1, pika 3, germa “c”, e këtij ligji kryhet nëse OSHMA-ja që i ka bërë ato publike me pëlqimin e autorit ose mbajtësit e tjerë të së drejtës ka selinë e saj në Republikën e Shqipërisë.
3. Institucionet e parashikuara në pikën 16/2, të këtij neni duhet të mbajnë evidenca dhe të dhëna për kërkimet shteruese të kryera. Informacioni që duhet të përmbajnë këto evidenca dhe të dhëna do t'i komunikohet Drejtorisë për të Drejtën e Autorit.
4. Drejtoria për të Drejtën e Autorit, krijon, regjistron dhe administron bazën e të dhënave të vetme publike online, të veprave pa autor, të **cilat kur lind nevoja i përcillen organeve kompetente të huaja**.
5. Evidencat dhe të dhënat e referuara në pikën 3 dhe 4 të këtij neni duhet të përfshijnë të paktën informacionin e mëposhtëm:
- a) rezultatet e kërkimeve shteruese të kryera nga organizatat sipas të cilave u arrit në përfundimin se vepra ose fonogrami konsiderohet vepër pa autor.
 - b) përdorimin që i bëjnë institucionet veprave pa autor në përputhje me nenin 75/1 të këtij ligji;
 - c) çdo ndryshim të statusit si vepër pa autor për veprat dhe fonogramet që përdorin institucionet.

d) informacionin përkatës të kontaktit të institucionit në fjalë.”

Neni 2

Neni 75 riformulohet si me poshte:

Kufizime në përfitimin e institucioneve të veçanta

Arkivat publike, bibliotekat publike, muzetë dhe personat e tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, institucionet arsimore dhe shkencore, institucionet arsimore parashkollore dhe institucionet sociale, bamirëse mund të riprodhojnë një vepër të autorit nga kopja e tyre, me anë të çdo mjeti, për konservimin dhe ruajtjen, restaurimin teknik dhe riparimin e materialeve, administrimin e një koleksioni dhe nevoja e tjera të institucionit, nëse nuk kanë qëllime direkte ose indirekte për përfitim ekonomik”.

Neni 3

Pas nenit 75 shtohet neni 75/1 dhe 75/2 si me poshtë:

“Neni 75/1

Përdorimi pa kufizim i veprave pa autor

1. Bibliotekat publike, institucionet arsimore ose muzetë, personat e tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, arkivat, institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale dhe Ofruesit e Shërbimit Mediatik Audiovisual, OSHMA që janë krijuar në Republikën e Shqipërisë mund të riprodhojnë vepra pa autor që janë të përfshira në koleksionet e tyre për qëllime të digjitalizimit, si dhe duke i vendosur ato në dispozicion të publikut, të indeksuara, kataloguara, ruajtura ose restauruara.
2. Institucionet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, mund të kryejnë riprodhimin e këtyre veprave dhe t'i vendosin në dispozicion të publikut vetëm për të arritur qëllimet që kanë të bëjnë me misionet e tyre me interes publik, në veçanti, ruajtjen, restaurimin dhe sigurimin e aksesit kulturor dhe arsimor për veprat pa autor të përfshira në koleksionet e tyre.
3. Institucionet e përmendura në pikën 1, të këtij neni mund të përfitojnë të ardhura gjatë përdorimeve të tilla të veprave pa autor, për qëllimin e vetëm të mbulimit të kostove të tyre të digjitalizimit dhe t'i vendosë ato në dispozicion të publikut. Ky parashikim nuk ndikon në lirinë kontraktore të këtyre institucioneve për ndjekjen e misioneve të tyre të interesit publik, veçanërisht në lidhje me marrëveshjet e partneritetit publik-privat.
4. Në çdo rast të përdorimit të një vepre pa autor, institucionet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, duhet të tregojnë, respektivisht autorin e identifikuar dhe bashkëautorët e këtyre veprave, për rastin e autorit që nuk i dihet vendndodhja.

Neni 75/2

E drejta e kompesimit për përdorimin e veprës pa autor

1. Autori ose bashkëautori, i cili vendos të përfundojë statutin e veprës pa autor sipas parashikimit të pikës 6, të nenit 16/1, të këtij ligji, gëzon të drejtën për kompensim të drejtë për përdorimin që i është bërë veprës së tij nga institucioni përkatës i parashikuar në nenit 75/1 të këtij ligji, që ka përdorur veprën.
2. Shuma e kompensimit e parashikuar në pikën 1, të këtij neni do të përcaktohet sipas kategorive të veprave pa autor, duke marrë parasysh, ndër të tjera, qëllimet e promovimit kulturor, natyra jo fitimprurëse e përdorimit të bërë nga institucioni përkatës, qëllimet që kanë të bëjnë me misionet e tyre me interes publik, të tilla si promovimi i mësimnxënies dhe përharjes së kulturës, si dhe dëmet e mundshme që mund t'iu shkaktohen autorëve. Kompensimi i drejtë paguhet në mënyrë prapavepruese pas përdorimit të veprës, jo më shumë se tre vjet nga dita e përfundimit të statusit të veprës pa autor.
3. Kërkesa për pagesën e një kompensimi të drejtë mund të paraqitet nga autori ose agjencia përkatëse e administrimit kolektiv, e autorizuar nga autori për paraqitjen e kësaj kërkesë. Kërkesa për pagesën e një kompensimi të drejtë i nënshtrohet statusit të kufizimeve, duke llogaritur nga dita e mbarimit të statusit të veprave pa autor.
4. Procedura dhe mënyra e kompesimit të drejtë për përdorimin e veprës pa autor, në zbatim të këtij neni, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrive.
5. Dispozitat e këtij neni nuk do të ndikojnë në të drejtat dhe detyrimet e fituara nga dispozitat tjera ligjore në lidhje me të drejtat e tjera të pronësisë intelektuale, aksesin e kushtëzuar, aksesin në shërbimet e transmetimit me kabëll, mbrojtjen e thesareve kombëtare, kërkesat për depozitimet, arkivimet ligjore të veprave, mbrojtja e tregtinë së lirë, ligjet antitrust, sekretet tregtare, sigurinë, konfidencialitetin, mbrojtjen e të dhënave dhe privatësinë, aksesin në dokumente publike, legjislacionin përkatës për marrëdhëniet kontraktuale dhe rregullat për lirinë e shtypit dhe shprehjes në media.”.

Neni 4

Në pikën 5, të nenit 187, pas fjalëve “Pika 8, e nenit 32,...” shtohen fjalet “...si dhe pika 4 e nenit 75,”.

Neni 5

Pas nenit 187 shtohet neni 187/1, si me poshte:

“Neni 187/1

Zbatimi në kohë i veprave pa autor

Dispozitat për veprat pa autor të parashikuara në këtë ligj do të zbatohen pa cënuar kalimet e të drejtave ose të drejtat e fituara përpara datës së hyrjes në fuqi të këtij ligji.”.

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi 3 muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI

GRAMOZ RUÇI